

A high-contrast, black and white photograph of a dense crowd of people, possibly at a public event or protest. The image is grainy and has a high level of contrast, with many people appearing as bright white spots against a dark background. In the center, there is a white rectangular box containing the text 'ID VI OT' in a bold, sans-serif font. The text is arranged vertically, with 'ID' on the top line, 'VI' on the middle line, and 'OT' on the bottom line. Each letter is separated from the others by a thin horizontal line.

ID

VI

OT

4 Simona Sušec
7 Bojan Krivokapić
10 Esther
16 Blaž Iršič
20 Rok Korošec
24 Tomaž Šalamun
28 Matjaž Zorec
32 Ana Schnabl
36 Monika Vrečar
38 Davorin Lenko
41 Miha Mele
42 Stéphane Bouquet
47 Czesław Miłosz

TEŽA ODEJE

Priklenjeni na postelje
udobno trpimo.

Ur.

Idiot 6 December 2011
Glavni urednik Uroš Prah
Uredniški odbor Katja Perat,
Jasmin B. Frelih, Tibor Hrs Pandur
Fotogrami Tanja Završki,
Sara Lovrec Imanoel, Blaž Krump
Oblikovanje Blaž Krump, Pregib
Lektura Ana Gorinšek, Urška Špitzer
Administracija Doroteja Enčeva
Tisk Biografika Bori Ljubljana
Podpora Javna agencija za knjigo RS,
Oddelek za primerjalno književnost
in literarno teorijo FF LJ.
Naklada 350
Na spletu id.iot.si

ŠTIRJE STRDKI

Razlika med živaljo in človekom

Tiger s šapo, ko se ljubi, ne udari.
Tudi v grbo sklonjen še premore toliko moči,
da strašansko težo šapjih niti zadrži v liku, ko se ljubi;

a ne zmore, da še enkrat ne bi zadržal
niha novega vijaka grobijanskega života.
Krotko to meso ni krotko, kadar ukročeno boža.

Nov nihljaj načenja čas.
Ni v navadi, da bi krožni gib poganjal v grob.
Zakon je in ne navada, kadar grabim ti, kar grabiš si.

Razlika med človekom in živaljo

Tiger s šapo, ko se ljubi, ne ubije.
Tisti grobo sklonjeni udriha,
ko mu šapji sklep premre v moči,
da močvar opit bi tisto zadržal, ki ljubi.

On ne more, da ne bi zdržal.
Nih vijaka grobijanskega života v čas izstavi moč;
čas iztegne se v krogu, da bi mu še zviti čas bil ogrinjalo.
To meso ni krotko samoukročeno.

Nih ne jenja, zmeraj je enak,
ni navada, da v zakol bi gnal ga krožni gib. —
Poželenje jim ne more ne ujeti želje.
Jim je zakon, ne navada, da te grabiva oba.

Razlika med živaljo in človekom

Tiger s šapo, ko se ljubi, ne ubije.
Kadar sklenjen v grbi se zadiha in mu
šapji sklep ne zmore te moči,
da močvar opita vlakna ginjen držal
bi ji v dar, jo ljubi.

A ne zmore, da še enkrat ne bi zadržal.
Novi nih vijaka v čas izstavi moč;
čas iztegne se v krogu, da še zviti čas
grobijanskemu životu bil bi kratko ogrinjalo.
Onim zgoraj se meso kroti.

Njihov nih nov nikdar ne pojenja.
Ni namenjen času v jed.
Poželenje se ne more ne ujeti z željo,
zakon, ne navada je, da grabim ti, kar grabiš si.

Razlika med človekom in živaljo

Tiger s šapo, ko se ljubi, ne ubije.
Le v grdo grobo grbo sklonjeni udrihaha zarit v vsako
mur močvar opita vlakna sklepov moči gin njen ni držati,
ljubo damo v lažni dar za lepi ti klofuto, ko se njemu zljubi. —

Tiger pa ne zmore, da še enkrat se bi zarezal.
Nih vijaka si v čas izstavi, čas iztegne se v krogu, da še
zviti čas grobijanskemu životu bi nateznil se v krotko ogrin-
jalo.
To meso se ukročeno nadte zgrinja.

Njihov nih nov nikdar ne pojenja,
ni namerjen čas ujed.
Ni navada, da v zakol bi gnal živalskega kolesa tek.
Poželenje se ne more moči ne ujeti z željo.
Zakon nenavajen je, da grabim ti, kar grabiš ti.

bojan
krivokapić

... KJE LILIT ROJEVA DEMONE?

nič novega, ampak
v gozdu ena
 punca
med nogami
 hrani luč
luč in luknjo
skupnega življenja
 in bolečine

a en
 škratek
izpod lista starega
hrasta
gleda
 v vesolje

kje je ta nova noč
tam kjer so skupni
 dežji
brez sladkorja, prosim
jaz čakam in
 molim
še lukenj, ampak
brez bolezni, prosim

kdo pride z mano v rdečo luknjo
v rdeče zore
z rdečimi
 mišmi
glej, tudi tukaj je
spokojna in utrujena
 megla
pridi in čakaj
jutri bo prišla ena nova
noč
rdeča in črna
kot prijazna žuželka

vojašnica brez ljudi
slačičarna brez metuljev
mavrica brez krvi
in eno veliko
sonce

v sanjah
en dedek gre
proti koloni
utrujen in masten
kot star plašč
kot plastične
 perunike
in vpraša

kje je babica
črna in težka
kot nebo pred nočjo
ni doma, ni ljudi
 samo rumena pena
 mrtvo morje
 in dež

bezeg in miza
v stari hiši
in vprašanja
o aktualnih temah
dolga
 težka
 noč
ne mineva ...
... in megla jutra
ko naenkrat
izgine glasba
 izgine molk
kje sem jaz?
samo dolga pot
 in mrtvo morje
ali to lilit rojeva demone?

Spoštovani, nek vrl človek mi je nekoč zaupal, da spomin mori, v smislu: kaj znancev je zasula že lopata bremena, ki so si ga naložili tekom dveh desetletij. Moj spomin sega nekoliko dlje in vem, da sem bila rojena danes že pokojni materi in v Ameriki živečemu očetu, vam torej, ki vas še nikdar nisem srečala ali niti ne vem, kod se nahajate.

Nekoliko vam je treba zadevo pojasniti, kajti ni vam bilo vse razkrita.

V našem mestu se je kak teden dni nazaj pripetila manjša dogodivščina. Časopisi so imeli o tem veliko povedati, vsaj prve tri dni je bila zadeva na prvih straneh vseh pomembnih dnevnih časopisov, tednik je vseboval vsaj eno kolumno in eno posredno povezano z vso zadevo, v mesečniku ni pisalo ničesar več. Uradno se je, po nekajšnih nepotrebnih ovinkih in zamotavanju glavnih akterjev, zgodilo takole:

»V noči na ponedeljek so v stanovanjskem okolišu poslanca za posredovanje v zadevah povezanih z zunanjimi rečmi, g. Boža Großfleega, zaslišali strel. Sosedo v večstanovanjski hiši (v kateri so sicer tri stanovanja, op. a.) je prebudil glasen pok, a je mislila, da je počila cev. G. in ga. Großfleeg, ki sta se ravno vrnila iz poslovnega potovanja, sta zjutraj naslednjega dne našla truplo sobarice, ge. Vlaste Hochewar. Zadevo preiskuje Urad za kriminalistične zadeve, enote Petnajstega okraja mestne policije Wadendorf. Gospod Gustav Keisar, glavni preiskovalec, je bil o zadevi molčeč. Njegov namestnik Sigmund Michelack ni komentiral, uspeli pa smo izvedeti, da je bilo v stanovanje vlomljeno in da je izginil 100-karatni diamant visoke vrednosti. O slednji se še špekulira.«

Neuradno pa je poročal Sigmund, v pisarni nad mestom Gustavu, ki je medtem stal ob oknu in se razmišljeno razgledoval po ulici. Pošiljam vam natančen prepis zvočnega posnetka njunega pogovora, ki je nastal v namene raziskave:

V pisarni zvok pridušene ceste skozi zaprta okna, tik-takanje ure, voda v ceveh in na natančno odmerjenih petnajst minut zvok vžigalnika in izdih. Dim se pokadi iz njegovih ust, ko zine skozi stisnjeno čeljust: »Nekaj je narobe.«

»Seveda, gospod,« se oglasi izza odprtih vrat bližajoč glas. »Pobrani vzorci so nekoliko sumljivi. Najprej

strel. Sploh ni pokončal žrtve, luknja je v steni, nasproti kuhinje, kakih pet centimetrov globoko se je zarila, a krogle nikjer. Trenutno računamo premer krogle in hitrost izstrelka glede na razdaljo od izhodišča. Mogoče nas kam pripelje.«

»Druga stvar. Diamant. Zelo čudna zadeva. Ko sta g. in ga. Großfleeg prispela domov (oba sta imela potrjene lete iz njunih ločenih, a istočasnih poslovnih poti), nista prijavila ničesar razen mrtve ženske v dnevni sobi. Ko je ekipa popisala, poslikala, pobrala vzorce, pospravila in opravila z zadevo, ko smo vsi že odšli, ko so bili zapisniki že zaključeni, zvečer ob enajstih kliče v centralo g. Großfleeg, ki trdi, da so mu ukradli diamant iz spalnice.

Že prej je bilo čudno, da sta bili spalnica in soba za goste tako razmetani, zdaj je vse dobilo smisel. Dobili smo podatke od žene, da se vse njune vrednosti sicer nahajajo v bančnem sefu banke LionsUltimate nekje v Švici. Čakamo kontakt iz Švice.«

»Potem žrtev.

Nihče je ni zares poznal. Vse, kar smo o njej uspeli izvedeti, je iz uradnih evidenc, predvsem zavoda za zaposlovanje. G. in ga. Großfleeg sta jo najela kot sobarico, čistila je tudi v ostalih dveh stanovanjih. Bojda je v njunem delala ponoči, ker sta bila takrat zaradi poslovnih zadev vedno od doma, in sta jo srečala samo na dan nastopa službe. Ker sta ji plačevala preko transakcijskega računa, je nista videla nikoli več. Živela je na drugem koncu mesta, samska, brez otrok ali hišnih ljubljencev, izštevši peteršilj, ki je bil ob času preiskave skoraj popolnoma ovenel. O prijateljih in znancih nič znanega, brez sorodnikov, mati pokojna, oče neznan.«

»Soseda, tista, ki jo je zbudil strel, ni vstala iz postelje, ker njenega moža ni bilo doma. Slednji je bil opažen od enajstih zvečer do treh zjutraj pri Amerikancu, za šankom. Čas smrti še preverjamo, a na prvi videz možakar ne deluje dobro brez treh v riti, močno se mu tresejo roke, pa ne od nerove.

Mislím, da bi ne mogel opraviti z zadevo tako elegantno. Sledi vloma so komaj opazne, kot bi se nekdo z nekoliko večjo silo oprl v vrata, zato pa je bilo truplo po vsej verjetnosti nošeno po stanovanju. Ko smo prišli na kraj dogajanja, je truplo ležalo sredi dnevne sobe. Roke je imelo dvignjene nad glavo, krilo spodreca-

no do bokov, brez spodnjega perila. Sledi koitusa. Modrice po stegnih, raztrgan vhod v vagino, tako tudi anus, na vratu modrice, nobenih sledi boja. Ženska je bila zadušena, o tem ni dvoma, a ne zadavljena z golimi rokami, temveč smo našli v njenem grlu na pol prežvečen in s slino prepojen list papirja. Črnilo je poškodovano in razmazano, a po nekajšnem trudu analitikov se zdi, da gre za nekakšen zemljevid. Ulice so verjetno napisane v šifrirani abecedi, kar ob razpacificani tinti otežkoča branje. Esther dela na tem.«

»Mislím, da ne gre neumno predvidevati, da bi zemljevid vodil do storilca. Nekoga, ki navsezadnje v lastno zadovoljstvo vleče strateške poteze ali po domače, se igra mačke z mišjo. Res je, da zaenkrat še vedno iščemo spodnjice žrtve, za katere upamo, da nas privedejo do storilca, kajti očitno je, da je bila ženska zlorabljen. Iz vaginalne odprtine pobrana ejakulacijska tekočina je premajhen vzorec. Nimamo dovolj podatkov. Čakamo na Interpol.«

In Gustav zmaje z glavo: »Je to vse, Sigmund?«

Nakar zazvoni telefon.

»Švica sporoča, da je kamen na svojem mestu. Prek Interpola posredovali rezultate DNA analize. Sperma je od g. Boža Großfleega.«

Toliko se je dotlej godilo in zdaj, ko sem vas, izgubljeni oče, uvedla v dogajanje, je čas, da na prizorišče stopim še jaz, o kateri vam od samega začetka pišem. Vprašanje, zakaj naj bi se to zgodilo, ni povsem na mestu, če veste, da je, potem ko je podal Gustavu šop zapisov pričevanj, vštévši zvočne posnetke, Sigmund odšel iz pisarne, kar brez pozdrava.

Gustav je ostal sam, sklonjen nad zapisnik. Nato potrkam in vstopim jaz.

A pripoved je namenjena vam in ne popisovanju moje peripetije. Zato naj se kar takoj izpovem:

»Odraščala sem s tremi tetami. Moja mati, ki je bila četrti otrok, je bila edina izmed štirih sestra, edinih otrok mojega deda, ki si je privoščila predrznost in spala z moškimi. Ostale so do konca življenja ostale device.

Samo plodnosti moje matere se imamo zahvaliti, zato pa ne toliko njenemu šibkemu telesu. Po porodu je namreč umrla, oče je odpotoval Ameriko, kot gre znana zgodba. Mene so vzgajale moje tri tete.

Njihova najpomembnejša in glavna značilnost sploh

ni bila v tem, da so bile frigidne, le nesrečno so se zaljubile in nikoli izpolnile svojega verovanja, svoje ljubezni do Jezusa Rešenika, da bi jih odrešil njihovih lastnih teles in naslade, ki jim je v nočeh stresala telo in so druga pred drugo - spale so namreč vse življenje v isti sobi - tajile globoke vzdihne, da se tako poetično izrazim.

Komu je bila njihova ljubezen namenjena? bi se lahko vprašali in one bi vam rekly, da pravzaprav nimajo pojma in da v resnici nikomur, a da bi si to odkrito priznale v obraz, nikoli. Sumi se, da jih je v otroštvu zaznamoval nek usoden, da ne rečem travmatičen dogodek, in avtohipnoza, v katero so se znale spravljati med štrikanjem, jim pri tem ni kdo ve kako pomagala. Okoli tridesetega leta je štela najmlajša med njimi, meni jih je bilo vsaj toliko manj, ko so prvi začeli otekati gležnji, sledili sta ostali dve po kronološkem zaporedju. Doktor je rekel, dobro, pojejte arcnije, naslednjic bomo videli kaj bo. Sestram začno otekati zapestja. Na koncu se jim je napihnil vrat, postale so blede v obraz in, zaradi zraka v licih, jim je jezik ves čas nekoliko štrlel iz ustnic, ki se sploh niso več dotikale med seboj. Zaenkrat še niso umrle, a da ne razkrijem popolnoma svojega načrta, naj povem, da te ženske niso tako pomembne. Zamislila sem si jih namreč, kot tri pobožne vernice, ki med molitvijo znajo doživljati orgazme.

Kako jih ne bi! Mlada ženska v klečečem položaju, s stisnjenimi koleno in sklonjeno glavo ter rokami čvrsto sklenjenimi na prsih lahko doživi orgazem, kadar koli ga hoče. Najpomembnejši je ritem. Ritem mrmranja besed, mrmranja molitve, vedno enake, tekoče in izgovorljive.

Prav zaradi tega je srednja sestra ves čas med kosilom cmokala, namreč z drgnjenjem ob stol si je v zahvalnem ritmu besed gospodovih znala pričarati nebeško kraljestvo.«

»Tri tete je dovolj podroben podatek, da si ob njem lahko namislite vsaj nedeljsko mašo, če ne pa vsaj občutek tega, jaz bi od tega najraje pobegnila. In sem pri šestnajstih. Potem sem prišla na ta oder. Tu plešem. Zamislila sem si ples kot načrt, za zabavo. Imejmo karneval, sem si rekla nekega dne, cesar gotovo ne morete razumeti, a me navdaja upanje, da veste kaj pomeni.«

»Zamislila sem si nekako takole. Pridem v to mesto, pa naj bo Wadendorf, če je že tako naneslo. Tam spoznam svojo fantazijo, pravzaprav dve, ime jima je Gustav in Sigmund. Pri njiju se zaposlim. Pa ne kar tako iz nič. Seveda mi je dobro naneslo, da so me pobožne tete izšolale in sem pravzaprav odšla pri šestnajstih v mesto, da bi doštudirala in se naučila jezika. Vmes je nastajal načrt.

Po končani srednji šoli sem vpisala mikrobiologijo in po diplomii opravljala osnovno policijsko urjenje. Nato sem se zaposlila v forenzičnem laboratoriju, kajti kaj je bolj poželenja vredno kot postavna kriminalistka v beli halji z rokavicami na rokah? V namene preiskave bi vam lahko storila marsikaj nespodobnega, da naprej sploh ne razpredam.

Tako sem spoznala Gustava in Sigmunda. Ampak veliko prej je bil Božo.

Božo je imel nekaj denarja, to mu je treba šteti v prednost, da bi vam razkrivala kompliciranost najinega odnosa, pa nimam besed. Meni se je včasih zdelo – do takih vrhuncev me je znal pripraviti – da človek sploh ne obstaja. Ampak, bil je poročen. Z neko Hildo. Že preden sem prišla v mesto, sta bila oba zaposlena v nekakšni potovalni agenciji, nje večinoma ni bilo doma. Prvič sem ga srečala v neki kavarni, od tu naprej je šlo kot po, ne po maslu, lahko samo rečem, da povsod kjer se je vsaj za silo dalo. Domišljija naj gre svojo pot, pomagajte si z vsem čtivom o tej zadevi, ki ga imate na razpolago. Če vam duša da, bi pristavila ena mojih tet. Ob tem bi se spokorno pokrižala, kar če smem interpretirati, pomeni njeje smer, še raje metodo, da ne rečem paradigmo, po kateri kurac v njeni vagini drsi ob stene in se zatika v robove.

Da se ne zapletem preveč. Božova žena je nekaj posumila. Dolgo sploh ne, minila so leta, preden bi ga. Hilda lahko realizirala svoje sumnje. Po študiju sem se, poleg zaposlitve v forenzičnem laboratoriju, zaposlila pri njiju kot sobarica. Bila je njegova ideja, seveda, bil je bebec in morala sem si nadeti kostum, lasuljo, da sem lahko našemljena hodila v njegovo stanovanje. Celo sobo mi je najel na izmišljeno ime. Postalo je monotono. Vedno ista igra. In on, vedno bebec, se je očitno zatrapal vame. Tudi to se zgodi, je treba z obžalovanjem priznati, meni je bilo nekako odveč, pravzaprav je postajalo nadležno.

Kaj sem storila. Če je to pismo storilke, bo potrebno tudi do tja priti. Dejstvo je, da imam zelo močan šesti čut. Ljudje tega ne razumejo, rečejo, gola sreča ali preveč konoplje, pojdi k zdravniku. To sploh ni res. Človeku sem videla v oči, medtem ko me je fukal, več let sem ga tako gledala in postalo mi je marsikaj jasno. Takrat mi je bilo devetnajst. Že takrat me je kdaj peljal v svoje stanovanje, a to je bilo mimogrede, bil je kot neumen otrok, ki ima novo igračko, kateri je še vedno grozilo, da jo zdaj zdaj zavrže in si kupi kaj novega. Očitno se to ni zgodilo in nekako bolj po dekliski intuiciji ali trenutnem navdihu sem si uredila tako, kot je danes.

Zaposlena v forenzičnem laboratoriju sodelujem z najboljšim detektivom v deželi, da se tako reče, master mindom, ki pravzaprav predvideva vse, kar se bo v nadaljevanju zgodilo. On ve, da Božo ni povsem nedolžen poslanec na stalnem seznamu letalske družbe, ki leta od zasedanja do zasedanja v dobro vsega meščanstva. Nekaj očitno skriva, a kaj to je, ve samo Gustav. Medtem pa Sigmud ve samo toliko, kar ste doslej uspeli izvedeti vi.

Jaz pišem pismo. Jaz sem storilka, ki ima nagnjenja, ne bi rekla, da k agresiji ali celo sovraštvu, rekla bi, da bi jo v kakem drugem času morda zažgali na grmadi, kar je po navadi sicer odvisno od nevoščljivosti vaških ženščin, tokrat pa od moje ljubezni do zla.

Privlači me tudi perverzija. Ne bi rekla da fetiš, četudi, če si zamislim, kako dvanajstcentimetrski peta prodira vame, nimam nič proti. S pravim človekom, spoštovanja vrednim, da se reče, s kakšnim kot ste vi, ki bi znali izračunati po kolikokrat gre prostornina vašega penisa v prostornino vaše sobe. Toda to sploh ni bistveno. Spoznala sem namreč neko žensko. Bila je nizka, revna, polpismena, a ne neumna. Včasih se je prodajala za denar. Zanimiva deklina in njo sem enkrat peljala v Božovo stanovanje.

Tam se je morala obleči v moj kostum sobarice, toda ne gre misliti, da nisva bili pijani kot mine. Božo je bil ob tem dovolj neumen, da mi je ob nastopu namišljene službe dal svoje ključke, kar je bil dober znak zame in za izpolnitev mojega načrta.

Šli sva torej noter, nekaj časa plesali, se nalivali z ginom, mislim, da sva nekje staknili celo kaj za v nos, potem sva še več plesali in ena stvar je še vedno

vodila k drugi. Navsezadnje sem jo pofukala z dildom Božove žene in ona ... mislila sem, da se ji bo zmešalo. Doživljala je orgazem za orgazmom in se metala na tisti kos plastike, kot bi bil originalni kos lesa iz križa Jezusa Nazarečana. Mislim, da jo je dajala božjast. Potem je nenadoma umrla. Verjetno infarkt, po teh zadevah ti srce vedno razbija kot noro, ob tem sploh nimam pojma kaj je jemala, in nimaš kaj, če si star in prepit, kot je bila ta stara kurba, ti je verjetno slej ko prej namenjeno končati. Veliko več mi potem ni bilo treba postoriti. Tak je bil načrt, a v tistem je v sobo vstopil Božo.

Ta je znal zakomplicirati zadevo. Po začetni paniki sem ga pripravila do tega, da me je pofukal poleg mrtve kurbe. Gnusilo se mu je sprva, ker je bil bojda sramežljiv, a sem naju predobro poznala. Potem si je zamislil ta briljanten načrt o vlomu, umoru in kraji diamanta.

Jaz sem še vedno imela njegove ključke, tudi od sefa, da bo jasno, ker jih je bebec vse v šopu nosil naokoli. Kot da bi ne pomislil, da si bom sploh slednjega dala narediti, še raje: pravzaprav mi je sam ponudil, naj si izberem, kar hočem. Verjetno ni bila samo slepa ljubezen, ampak tudi dejstvo, da je bilo na kocki njegovo velecenjeno ime. Kavzalnost, da te srat prime.«

»Nekega dne sem sedela v kavarni in brala Umetnost vojne. Pristopil je Božo in začel nekoliko tarnati. Iz očitnega razloga: v njegovem stanovanju so našli truplo ženske, diamant, ki ga je imel namen prijaviti kot ukradenega in ga odmetati v reko, ta diamant so našli varno spravljen v sefu – in jaz? Moja naloga pri preiskavi je razvozlati zakodirano sporočilo v ustih žrtve. Sporočilo, ki je očitno nekakšen zemljevid, toda kam vodi? To je vprašanje, ki bi najbolj morilo Boža, bo vodilo k njemu ali pa se mu tako samo zdi? Ga imam v precepu ali ga ljubim neskončno in mu ne bi skrivila lasu na glavi, četudi odpadel?

Sporočilo sem napisala sama in je del skrbno načrtovanega dogodka. Vodi do domnevno štirih različnih predmetov: se bo izkazalo, da je načrt do ukradenega diamanta, kajti tisti v sefu je še vedno lahko ponarejen? Morda vodi do ključka, ki odpira sef in ga imam namen uporabiti, da bom ukradla diamant in za vedno izginila v gozdu? Sem med vsem tem časom le pridobivala na času? Še vedno, kje se skriva pištola

in kaj za vruga naj bi pomenil strel v steno iz kuhinje? Zadnji odgovor je preprost, gre za napako v postopku pravzaprav, kajti namenjeno je, da se storilca vedno odkrije. Pištola je službena, nimam pojma, zakaj sem jo nosila s seboj, Božo pa se je v paniki ob odkritju trupla nekako začel prerivati z menoj in ker je nekoliko močnejši od mene, sem izvlekla prekleto zadevo, ki se je sprožila čez sobo. A zakaj sledi koitusa? Spet on, da ga ni bedaka pod soncem. Prišlo mu je po celem parketu, še malo pa bi morala poklicati civilno zaščito.«

»Vse se je navsezadnje dobro izšlo in še dodatno pot, raje moč nad njim, sem si ob tem pridobila. Moji taktiki ni več mogel uiti.«

»Kajti zanj sem pripravila prav poseben zvarek. Še doma sem pristavila vino. Nato sem vzela ščepec cimeta in klinčkov za okus ter ju stresla noter. Vino sem zmešala z vodo. Po nekaj minutah je zadeva zavrela, zato sem zmanjšala ogenj in nekoliko pomešala s kuhalnico. Prej sem oprala in v gazo zavila pest grozdov sveže nabrane volčje češnje in spela zadevo v mošnjiček. To sem vkuhala v vino dve do tri ure, dodala še cimeta in klinčkov za dišavo, ter postregla toplo. Potem je počel vse, kar sem jaz rekla.«

»On jo je iznakazil z modricami in ji raztrgal cel spodnji del telesa, njemu se je šele zmešalo. Mislim, da verjetno, da fuka mene, oblečena je bila že tako, in pravzaprav sem prepričana, da temu sveto verjame. Kako ne bi verjel, sama sem mu to v pogovoru tudi zagotovila. Mori ga samo dejstvo, da mu je za več ur zmanjkalo slike in da sploh ne ve natančno, kaj se dogaja. Vse niti vlečem jaz.

In ta podrobnost, ki je Sigmund doslej še ni uspel izvohati, daje še eno možnost, zemljevid namreč vodi do tretjega predmeta: do fotografije Božovega nekrofilskega izživiljanja. To stališče zagovarjam jaz.

In Gustav. Gustav vse sluti že vnaprej in ve za vpletenost mene in Boža, a pri tem dela tipično napako. Misli, da sem že od prejšnjega ponedeljka mrtva.«

»Morda bi to še vedno potrebovalo nekolikanj razlage, zato pa nič več, kot mojega zaupanja v vas, da ste vse skupaj uspešno zapopadli. Naj ne bom pokroviteljska, kjer se ne spodobi, so mi jih natrosle v košaro že tete, zatorej: Kaj sploh počnem tukaj? Moje tri tete, one so vedele kaj počno, vsaka zase in za druge je molila, ob tem pa sploh niso slutile, zakaj so tako obsedene z

Jezusovo podobo. »Kaj si ga videla ponoči, ko je z avro obžarjen vstopil v našo sobo, nas blagoslovil »V imenu očeta in sina in svetega duha ... « in legel k nam v posteljo?« so druga drugo spraševale in si tajile, da jim je vsak šum poteptal cvetje med nogami, ter še naprej v ritmu polglasno molile.

Moja mati je bila veliko mlajša od svojih sestra, njen oče jo je zaplodil pri petdesetih svoji petinštirideset let stari ženi. Moja mati je bila čudež. Kako se je zgodila, so nam povedali že v tretjem razredu osnovne šole, zato ne mislim razglablјati v to smer. Kako sem postala jaz, je veliko bolj zanimiva zgodba.

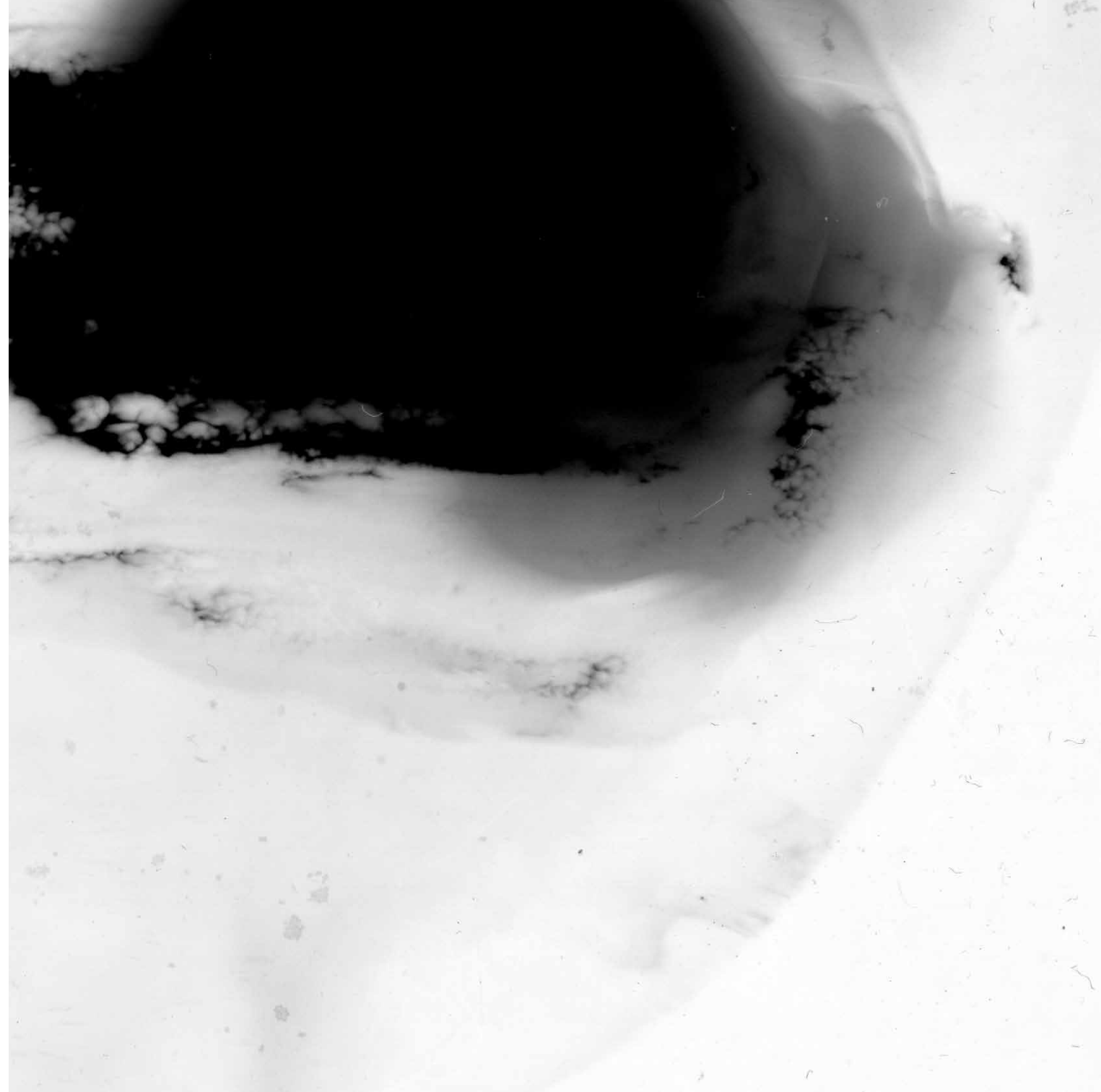
Moja mati je bila vernica, globoka in zavzeta za stvar, za boga in dobro in čistost in vsa ta jajca. Temu zdaj lahko odkrito pogledam v oči, kajti z mojo materjo se je zgodilo prav tam, v spovednici. Seveda je klečala, kot se za vsako vernico spodobi in tiščala je brado k prsim, vedno bolj trdno, da bi zatajila vsak dih, ko je nenadoma nekaj zdrselo vzdolž hrbtnice proti tilniku in se spustilo z vdihom. Naprej je šlo samo od sebe.

Skozi zaprta vrata tesnega prostora je zaslišala župnika peti glorio. In žalobni glas starih ženic za njim, vedno pol takta v zaostanku.

V resnici je drhtel zrak v prostoru. Ničesar drugega v spovednici sploh ni bilo, samo eno: vdih in izdih, vdih in izdih, bistvo življenja. Potem je čez devet mesecev umrla.«

Stvar se tu šele začne, kajti najpomembnejši v sliki je moj oče. Ne vem, kje ste in nikoli vas nisem videla, zato sem narisala zemljevid do vas. Vi imate pismo, ki sem vam ga odposlala, medtem ko sem zemljevid poskušala dešifrirati. To pismo, četrto izmed iskanih predmetov, ste ravnokar prebrali, in ker se mi ob času pisanja ni niti sanjalo, kako se zgodba razplete, vas prisrčno pozdravljam, Esther Sechst.

P.S.: Ne smem pozabiti na najpomembnejši moment svoje peripetije. Obstaja namreč še ena varianta: izgubljeni ključ do rešitve zločina so manjkajoče spodnjice na truplu nesrečne cipe. Zemljevid vodi do njih. Spodnjice potrjujejo, da je bila ženska ob času Božovega izživiljanja ne mrtva, ampak samo nezavestna. Popila je preveč alkohola in padla v nezavest. Navsezadnje so ji, v alkoholni komi, odpovedala pljuča.

NATAŠA

Ne morem spati,
med mano in spanjem sedi neko čudno bitje z rogovi,
in 15 dag mortadele, zaradi katere se moj obraz poljublja z vedrom sline.

Umrta je Nataša, bila je nesreča, dobro sem jo poznal.

Nato sem jo srečal, cesto, ki ne vodi nikamor, po dobro znani poti.
Noge imam iz svinca. Hodim po rokah. Prvič se je zgodilo, da je pes lajal name.

Ne morem spati, srečal sem Natašo, ni bila nesreča, nihče je ni poznal.

ČAKAJOČ

Odpiráš mi rano,
oblečena si v majico slikopleskarstva Podbevšek,
v laseh imaš rožo in jaz je nimam,
lepa si,
kličem te heroj Stane,
v očeh se ti utapljajo utrinki zvezd,
katerim skušam slediti,
a me vedno prežene jutro.
Tisti parfum,
dišal sem po mahagoniju, tonki in mošusu,
skratka, dišal sem kot idiot,
tako sem obesil rebra na mlečno cesto
in te čakal, čakal, čakal ...
Če bi bil parkirna ura,
bi ti jebal mater.
Kupil sem ti patra Ašiča,
da ne bi več goltala vseh tistih tablet,
vedno isto,
dnevi polzijo mimo
in naša večnost je čedalje krajša,
kupil sem ti vrtnico
zaradi trnov,
TV zaradi sevanja,
kravo zaradi mleka,
slona zaradi sence,
pištolo zaradi sosede
in kurbo zase.
Vegani so mi požrli apetit,
nisva se cela izvlekla iz pikčaste Sodome,
tistega dne, ko sva Budi lepila klofute
in mumijam brala peščene romane,
kupil sem ti gnezdo,
ampak ti nimaš jajc,
hvala bogu,
kupil sem ti mravljinčarja za brez veze,
žametno odejico, posuto z mehкими cvetovi pelargonij,
za divji fuk pod ozonsko luknjo,
ti pa si si kupila vsak mesec
večje gate.

ZA TVOJIM HRBTOM

Klovni, prikovani na mesec,
so prebarvali Harlem na črno,
črni Janez,
premika noge,
da bi zbežal,
za tvojim hrbtom
gre Amiš na raveparty,
oblečen je,
kot bi izgubil stavo,
kot bi mu sledile
oprijete kopalke na moški riti,
črepinje vinskih flaš poteptane v blato,
vijolice v osamljenem aprilu,
poročene device
in majhna Tajvanka,
ki misli,
da sem Ronald Reagan,
za tvojim hrbtom
prah izvablja solze iz Keopsovih sanj,
sosed lebdi v kotu,
rdeči Kmeri potaplajo ladjice
in princesa na sekretu rešuje sudoku.
Tam so
vprašanja in reka,
ki jo požira velika siva cvetlica,
Moskva je majhna za tvojim hrbtom.
Kje ste, okrogli in nepravilni,
neotesani in neuravnovešeni,
kje ste, pijanci in mesečniki,
kvartopirci in žeparji.
Kje ste, pretepači in požigalci,
kje ste,
da bi umrli od žalosti,
da bi zadavili sonce
in albatrosa,
ki leti nad ameriške predsednike.
Za tvojim hrbtom
so Kenijci, Izraelci, šiptarji,
Norvežani, liliputanci, čefurji in gringos,
lepša si od konzerve prebranca,
ne ozri se,
tam so
delavni, leni, hlapci, poliglotti,

učitelji, teleta, piromani, perverzneži in diletanti,
tam je otročiček,
ki se boji igle,
učiteljica,
ki je opazila,
da so v zadnji klopi mulci zadeti,
tam sta Ozzy Osbourne in golob,
pa možakar z lopato,
objokana vdova
in ljubezen z lopato zemlje, razgrnjene prek oči in ust,
mesto je polno ljudi in mušic,
saj bi te povabil,
a nisem vedel,
da goltaš,
spomnim se, kako težka je tvoja glava v mojem naročju,
kako vroča tvoja sapa na mojem vratu,
kako tanke so tvoje hlačke,
ko te ugriznem v ustnico.
Ko zaprem oči,
jih bog odpre.
Odraščam zelo počasi,
izgubljam te hitro,
kot šal,
kot dežnik,
kot malo pivo,
kot ključke od nabiralnika,
in ko odprem oči,
jih bog zapre.
Za tvojim hrbtom je tisto,
čemur je tako lahko verjeti,
laži namesto sovraštva,
kakšno srečo imamo,
da je za tvojim hrbtom toliko stvari,
ki
jih
lahko
sovražimo.

STRAH

Ko se sanje zameglijo, je ta kraj
zelo osamljen,
gol kraj, dolgočasen kraj,
bled kraj, štrik in zadušitev.

Silhouette smejočih coprnic zardevajo
na ropotarnicah včerajšnjih upanj,
v iztrošenih žilah mavričnih narkomanov
in na dnu zapitega proletariata.

Dedek si, na skiroju, z debelo solzo v naročju,
v škrlatni ječi posut z žebli,
ki so ti vse življenje leteli iz ust,
mezeli iz srca in stišali, stišali ...

Bleščiš se kot svilnato jutro,
bodeš kot zadnje besede slovesa,
blediš kot utrujena misel,
hočeš kot hočejo vsi,
bojiš se predolgih tunelov,
mračnih živali,
njih mračnih glav,
njih mračnih misli,
pobojev v Srebrenici,
milnih mehurčkov oslepelih duš,
potuješ,
mimo,
mimobežečih.
Do zvezd,
do melodije,
do molka,
ki mu zaupajo,
ko si ne upajo,
vsi molčijo,
to mora biti strahospoštovanje,
zadavljeni jastrebi, tempelj tišine,
to mora biti senca razbesnelega Minotavra,
ki psuje v hebrejščini,
to mora biti vnebovzetje Charlesa Mansona,
mora biti rak na modih,
pa ni,
o ne,
to je samo tisto tuje, ki ga nočemo,

samo tisto naše, ki ga ne damo,
to je samo tisto malo,
premalo,
da bi lahko
ljubili.

ZATE

Stopaš po stopinjah velikih,
kadar ne bruháš po mojih čevljih,
obhaja me radost
in slabost ob enem
in buldožer ima jajca
in lalala
poje radio,
precej vode pijem danes,
v njej so majhne pičke
in vojaški šlem,
ki ga je voda vrgla med razbarvane Kitajce,
gledam te,
jezik mi moli iz ust,
brez tvojih oči bi bil popolnoma slep,
brez tvojih misli bi noč izkrcavala,
brez tvojih ust
bi ga vtaknil v lonec rdeče pese,
ob jutrih se zaljubljam vate,
ob večerih sem nor,
popoldneve prespim,
ponoči si prinesem vedro k postelji
in v jutrih se zaljubljam vate ...

TRI/TRI

drugič imam en mesec naznanili so mi
umrla bo edina starka ki si jo ljubil nekako
kot blede listje ljubi nebo nad njim
in bi raje padlo gor in bi raje preluknjalo oblake
da bi se svet prelil skozi cedilo

drugič bo mrtva in starec bo prvič mrtev
tik za njo tudi njega sem ljubil bom ga
korakala sva na nemške marše
iz WWII če je imel posebej dober dan
sva iz drave kradla kamenje (drava bi lahko bila rio
de madrid)

za prilogo smo jedli krompir kuhan
prvič pečen drugič posut s suhimi nasmehi od včeraj
zamahi v kolenih pod mizo po gubi od preproge
lahko bi me požrla njuna obraza sta se gubala
prsti so se tanjšali in debelili kako kateri

zvit gleženj ker sem pretiraval pri plesu
in faringitis lahko da sem padel s kolesom
rad padam s kolesom tako pasti je zabavneje
kot pasti na suho brez vazelina za zobmi
nikoli ne plešem nebogljen enomesečni mulc brca v
dan

misel je padla pod nebo
in trem pticam oskubila
besede z zamaha

da bi ne pozabil na avtomobilčke v shrambi
je grega vrezal moje ime v lak blizu
kjer je štela črke in si pokrivala oteklino
če se je ob koračnicah preglasno mrmralo obraz je sukal
na gramofonu dolgo po tistem je bil nemec drugič

naznanilo sem dobil od očetov drugič prvič
zavonjal sem med hrptom in zidom brnelo je
zlato in haloze pod nebesi namesto da bi izstopil
sedel sem not v madrid umret drugič
prvič sem umrl drugje dih je skrila pod vzglavnik

tudi pred nekim zidom kjer so dečki
nabadali kutine in ribe in neskončnost
in se je višnjev sok lepil na podplate

SEDEM/TRI

v zgornji predal sem pospravil luč
v enega pod prvim daljavo in vonj
ker se brez vonja ne da spati sem
v naslednji predal dal dež aritmetiko in
upogib v gležnju preden druga peta pohodi tla
v četrti predal sem dal prvega
v naslednjega besedo
v še naslednjega sem vlil sanje ker so
sanje nekaj kar se vlije ali
se vlijejo isto kot se ne vlijejo
v naslednjega sem vlil vosek
ker se tudi vosek vlije in se ne vlije
veliko je polnih nehal sem šteti
pol sam sedem v predal in ga zaprem kot ostale
in ostanem jaz in
Jaz in
predalnik in
sveča na njem in
senca v ogledalu

DEVET/PET

v stanovanju sem se ustavljal samo toliko
da bi napisal pesem ki sem jo med pristajanjem
bil našel na tleh nisem imel veliko časa
telefon mi je lezel v glavo zobno ščetko
sem izgubil v grlu brivnik sem namočil v
kavo z glavnikom sem naglavo počesal v lase

DESET/ŠTIRI

v alcali so zvonovi posneti na kasetofon
zelo površno in od daleč na posnetku
je let ptice ustavljanje avtobusa
in zahajanje sonca

sonce v alcali vsak večer potone v zvonik
istočasno iz zvonika vznikne ideja lune
Miguel binglja na vrvi svetloba pluje
skozi brom molitev prelomi dan

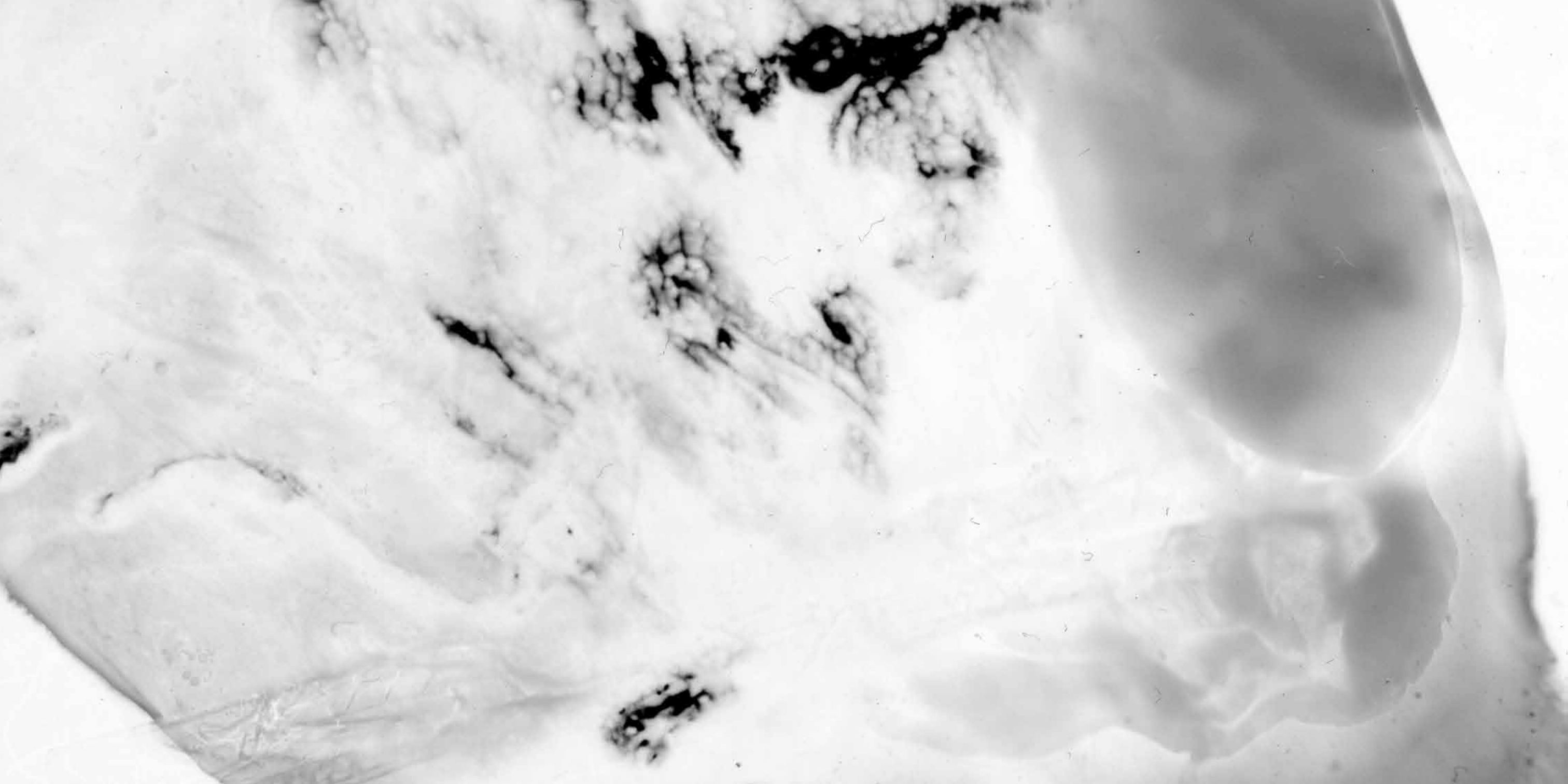
TRINAJST/NIČ

ne da bi jih preštel sem na
pult vrgel vse besede ki sem
jih našel v žepih bilo je dovolj
za mleko sobo in otroštvo
luno sem iskal zunaj

ŠTIRINAJST/ŠEST

trenutek ki bo prišel za vogalom ni isti kot
kasneje ko trenutek je razlika je v senci

redko dežuje že dolgo ni deževalo nikoli ne dežuje
blatna reka napaja prekat betonske črpalke
možje ki se sprehajajo sami se zde osamljeni
iznad ograje se vidi konico klobuka gor in dol
na drugem bregu reke glava gola kakor jajce
gospod jajce se po tej poti pride do klavnice
gospod natlači skandinavsko mešanico barv v usta
pipa mu pade čez brado razleti se na prsih
kadi tišino mezenje sence in reko v njej
na oči mu seda dim ki nebo nagiba bližje
ostanku dneva in ožganemu robu sveta
porumeneli brki namesto koktejla mikro-nečesa
klobuk na tleh namesto klobuka na glavi
razlikujeta se v sencah beseda zaspi na boku
ne zbudi je trk pipe ob nebo ne vrča ob zid
trenutek položi dlan na hladno zatilje noči
prvič po enajstih korakih pade dež lahko
da je samoti ime čas lahko da je iz volne
lahko da počasi tli pod odejo in sreba viski
namesto sanj lahko da jo stre beseda

ZMRAČILO SE JE

Blaginja tepe želvo v usta.
Tu se bo skotila.

Najemi zrklo in barki pobarvaj dno.

Kondor! Posvaljkaj in popili!

To je najlepša točka na Zemlji,
ever, ever, ever.

Do kam bi me požrlo?
Do komolca?
Do rame?
Do brisač?
Šepal bi s stekleno nogo.

Med lovorjeve liste so se priplazili polžki
in mahali s svojimi ročicami.

Zvij mi rokico, Chicago.

Rad bi tu večerjal, ampak do
večera ne bom trajal.

Sem bo padla senca.

Dež prši v žabe
in žabe se obrnejo.

Harry vstane, se dotakne in
izbulji oči, kajti

vreči mokrega psa v daquiri
kozarec razbije kozarec.

Na sebi imam truplo.

Lepi Vid, lepi Vid,
zakaj se ti oči bliskajo.

SEDEM LET

Kako so me zrasli
skupaj čudno.

Drobovje je
balzam, ki se zlati na

zelenem drevesu.
Čigavo?

Čigavo?
Čigavo?

Kapljà. Čez oči ima
lateks. Kdo ti

služi? Sanjal sem, da sem ti
vrgel frizbi. Disk je

preparal tvoje telo.
Imel sem te v

dvorcu, v dveh
dvorcih in

tvoje telo kot
talca pred

vdajo in srebrnik.
Mižiš, kot da še

ne bi imel oči.
Imel sem

velik steklen kozarec,
posodo, ki sem v

njej redil pupke za
tovarišico

Janovo.
Zmračilo se je,

ko sem ga
razbil,

kot zdaj, pred
mojo šapo.

Bachi so imeli krilca.
Bili so majhne žuželke iz Nemčije.

KAJ POMENI VESLO ZA RAZDRTA PLJUČA

Brca, brca, brca, notri.
Svedonični sviter.

Narisani kamni.
Narisano nebo.
Narisana paleta sliv.

Človek z grbo skače s strehe.
Grba je težka.

Obrne ga in ga zasadi v zemljo.

Ena gospa (verjetno tujka) z rumeno
kanglico zaliva njegove nohte.

Mokri nohti pretresejo svet.

Sive igle mu visijo iz štedilnika.
Mladi ljubijo roso in kapuco.

TRAVA Z ZAPETIMI ROKAMI

Porezaj si
nohtice.

Porezaj si nohtice,
sem ti rekel.

In umil se je. In v
toplo vodo

skočil. Šalil sem se z
gospo v svili.

Olupil mitro.
Teksas je

zelena krtača. Teksas
je modra

krtača. Teksas je
moj senčik.

OVCE GLEDAJO

Jaz imam roza pušpan
glavo in objem

trakulje. Cenilci stopajo
po mojem

telesu, pljuska, kot bi
bil jezero s
skorjo. Ne vdre se. Tulipani
zažigajo ostale

cvetlice. Bohinjsko
jezero. Ko se

zbudim, na Jami, 26. julija
1963, pod Pršivcem.

Vem, da je zdaj nekje
strašen potres.

NISEM SE UKVARJAL Z ZELENO RESNICO

Šel sem v cerkev. O, kako mi je
mašince gorela. Kako sem si

počasi vihal rokave in obračal tvoj
bel lisast trebuh. Vzel tvoje oči,

prelomil mandelj. Ooo, Hitlergrüss,
kako mi oblepljaš jezik kot

najbolj sladka mana. Sopemo po
snegu. Sopemo po snegu. Srne

nas prehitevajo. Ooo, Hitlergrüss,
Slap Savice. Tvoja lobanja je

mehka kot peresce, notranje sladka
in okrašena. S tremi različnimi

medenimi potočki. Amour fou, tvojo
nogo. Da bi ti odkopal nogo.

MÁLINKO, MÁLINKO JE VIHRAL

Perje je moja žoga.
Črno perje je moj klic.

Skala sem.
Mazali so me.

Bil sem prijet.
Bil sem obdan.

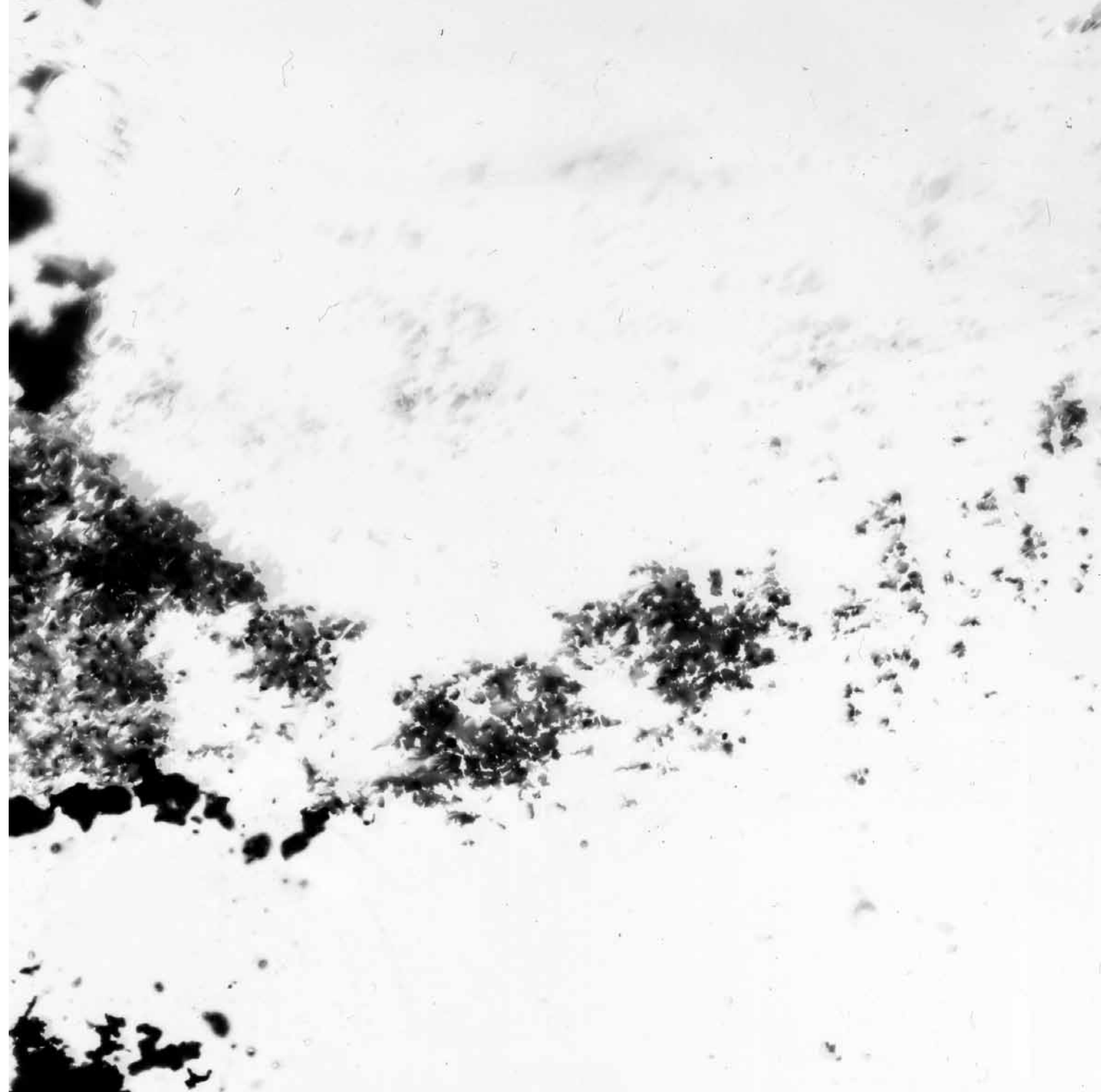
Vohal sem.
Držal sem rožo.

O, kako so me popikale vilice.
Nož je vrel.

Rudo sem skrtačil.
Tulipan? Si ti?

Si v sodu?
Bile so deske.

Ampak zgledale so kot želvje ploščice.

TRIKOTNIK,
kratkoprozni dramski in ljubezenski

PROLOG

Takšne v zev sklecnjene noči se potemtakem znajdeš sedeti med dvema, zaradi katerih si strdek kurca in srca razklal na dvoje, dal enega v last prvi ter drugega drugi. Ali pa se je prekrizalo? Saj več ne veš, kdaj komu hlapčuješ, srcu, ko slediš kurcu, kurcu, ko slediš sli ... Prekrita pekel in nebo sta padla v horizontalo, in raztisenjenega vmes te, ena na levi, druga na desni, sinhrono cmarita z diahronijo, samoumevno nevede kot ... predestinirana ojdipska kataklizma. Spet in spet. Kako bi se jima videl, če bi druga za drugo vedeli ...

I
Shlapljen čas natanko, ko si zaspal, če obstoji precizno opredeljiva meja, je bil zastanek in zbujenje pomeni vnovič le en miselni izvir - ljubezen ali, skromneje rečeno, misel nanjo. Še preden odpreš oči, ti njeni odtisi, vanjo speti odmevi spevnega glasu, mikroskopski dotiki prstnih konic, presihajoči portreti, trepljajo zorenje v dan. Kako sladke dar je vstati. Početi vse te vsakodnevne marginalije, čudno dobredejne in pričujoče premeščene nekam v daljo ... Ščetkanje, pretegovanje, kofetkanje, ... so udejanjeni s pretanjeno skrbjo, kot bi bil motren pri vsakem pregibu. A biti, biti je zgolj uvertura do takrat, ko boš bil z njo. Ko se bosta skupaj zanalašč spotaknila v ... Misliti kaj drugega ni mogoče.

Dan, dva, trije ... teden, dva, mesec ... En nič, dva nič, tri nič ... Nič na nič nič. Invaliden pri uresničevanju otrpnješ, nezmožen predreti. Ne pusti se ljubiti, poljubiti, objeti, dotikati. In kot je vpisano, manj se daje, bolj želiš.

Nič se ne daje.

II

Nekoč ob pravem času na zasilnem kraju trčiš v takšno prozaično mladenko. Zabubita se v kvadraten meter na robu klopi, polzeča k dotiku. Kaj pa češ. Zližeš se ji v jezik in vkleščiš med razprte prste. Ne toliko, ker

bi rad, kot ker lahko. Tam sta nedonošenca, skupaj razpizdnjena za kolikor toliko znosno sfalirano rojstvo. Po vsakem onegavljenju ostane postan okus kot po kofetu, čiku, spanju, njej še po čem drugem ... Za silo prevetriš ga lahko le, kadar te sčasoma spet golta podn, ko jo od ne vem kje spet stisneš k sebi. Izogibata se stika z očmi, teh strašnih sanj, iz katerih je treba zaspati v budnost, da se ne razlezajo v resnico.

Do teh blaženih dni. Popolno nasprotje se primesi k želji, hlepenje zamesi v hrepenenje. Vse se pne k njemu. Nova pojava, preslikana v podobo, proti kateri erekтира razpaljen up. Bližje si ji, več obeta. Že je na dosegu dotika.

III

Nekega neprebitega dne odide. Zaljubljen skopuh preračunavaš, koliko in koliko noči bo treba prespati, preden se vrne. Doglej se je treba kam dati. Je že skušeno; toliko in toliko šilc in sen te zlahka požre, tesnoba razstesni in nervoza umiri. Še prej pa jo bo treba slišati, če naj bo večer uslišan.

Ni je bolj obvisela stvari od teh čvekov na daljavo. Ne premaknejo s položaja, kakršen je, in le v nedogled prežvekujejo že prežvečeno; bolj bedno bi bilo edino, da jih ne bi bilo, ničemur drugemu dovezetno hotenje pa zgolj fantomsko pogrevajo. Nekaj takega:

ONA: Kar toplo je.

TI: Res je kar toplo.

ONA: Saj je kar v redu.

TI: V redu je. ... Kaj pa zdaj?

ONA: Zdaj? Ahhh (*kot zeh*) ... Zdaj pa ... uf, kar dost.

TI: Na primer?

ONA: Hm ..., naprej tja ... k njej po tisto ... in kasneje še gor k onemu od zadnjič ... da ne pozabim ... *itn.*

TI: Uf ...

ONA: Ah ... (*že nekaj časa se zdi, kakor bi nekaj pod mikrofonom nategnjeno prasketalo, odmaknjeno in nerazložno, hkrati s čimer se njeni neartikulirani vzdihljaji kot zadržani brzajo*)

TI: Je vse v redu? (*še sam držiš dih*)

ONA: Jaa...a, vse v redu. (*kot prej, vse dozdevnejše*)

TI: (*molčiš in tipaš s sluhom*)

ONA: (*molči, v ozadju oni zvoki?*)

TI: Sigurno?

ONA: Ja ... Sigurno. (*nek šum vbrsti*) Ej, moram it.

TI: (*obotavlja*) A že?

ONA: (*hitreje*) Kaj že. Saj že pol ure govoriva.

TI: Ampak res ...

ONA: Res. ... Moram. It. Zdaj.

TI: (*kot prej*) Dobro. Pa daj. Se slišiva kdaj?

ONA: (*neomahljivo*) Ko bo čas. Lepo se imej. Čav. (*dahne*)

TI: Adijo. (*že konec zveze*)

Na poti k pitju ti prekine vitalno vez s seboj, že tekom katere te je uščipnila paranoja. In ta ne neha, pika vse ostreje in vedno ima prav. Kaj za en drek je bilo to? Prisluhi? In kaj za en kurac je to zdaj ... vizionarski prividi, vedežna halucigenost? Če si nor, potem ji ni ravno med telim čvekanjem neimenljiv kdo slačil hlače, ... prestiskoval jošk, ... lizal preplavljene pičke, ... med in zdaj, onstran linije ... v nevidnem je ni nevidljivosti ... se ji v tem trenutku kobaca med nagajivo sklenjene noge, trdno uperjen tja, kjer je sluz zmešal s slino ... in ona se mu da? Stokaje s tistim zadušenim triangelskim zvenom?

Zrak je preredeck, da bi napolnil pljuča. Pločnik, cesta, bajte, avti, smog ... oblaki so se navlekli asociacijske paralize. Neslutena ogromnost prši čez oblike. Ne moreš se premakniti iz tega sveta ... nekaj sladkega je v tej grozi. Vse vidiš, a gledaš nekam drugam. V navzen preobrnjenih sanjah si in nikamor več se nimaš zdramiti.

Tak prispeš. Čakajo te, zmerno veseli, osupel za očmi se jim pripiješ. Mrak in šunder se ti pomagata skriti, vsaj pred njimi, če že pred sabo ne. Ždiš semtertja med razpackanim zvokom in hreščečo sliko. In nekje, kot nekako izčrtkano od zmegljene kulise, uzreš... njo ... ono drugo. Kar zraven vseh.

S strahom se pripravljaš, toliko bolj, ker si že odločen. Z odlašanjem ne postaja lažje. Nekako tako mu mora gomazeti pod kožo, kdor se meče pod vlak, z mostu, na štrik navezan s stola ... Ona pa kot smrt, le čaka čaka čaka ... Ko ji rečeš, češ, a greš malo naokoli, suvereno gleda vstran in prepričljivo zaglumi presenečenost. Nemara se v tem odraža sreča? Gre, seveda gre. Hodita kot vsakodnevno pot, po črki neznano kam, a natanko vesta, kam gresta. Duh ve vse ...

V neki sencu na neki klopi se hlastno zasesata drug v drugega. Scenografija je ista vedno in povesod.

IV

Ležeč v temi čakaš. Drhte prežiš na slednji šum. Za skretnimi vrati se sliši spljusk. Še preden usahne, trkne pokrov na školjko. Naslednjo sekundo zašumi voda iz pipe. Preneha in vse potihne. Tišina zamrzne skoz nekaj obstalih trenutkov, komaj zaznavna tresavica ti vzsrševa dih. Nato je naznanjena naslednja perioda; mehko ploski koraki, slamnato šešeteči poljubi, izrišejo dotikanje bosih nog s tlemi ... Tako pride.

Molče prileze. Plahutajoča rjuha prekrije njeno zadržano sapo. Diši po sladkasto postanih porah kot razmočen glinast prod, aromatiziran s trohnečim sadjem. Golota se drsteč zacmoka s tvojo ... milno zmeščana koža brez trohice hrapavosti je vroča bolj, kot si si lahko predstavljal, a nikoli preveč ... predira se do kosti in od njih resonira nazaj k izvoru. Prvo dotikanje je tipno ovohavanje. Udi se kačje plazijo čez ude, hoteč plenilsko sfoclanji zgristi podjarmljeno slast ... do hipnotičnega, hipnega vzbrstenja, ko se hkrati tako preobjebeno razplamtita, da se iz oči kot iz izžete limone iztisne brezzavest in je telo le krčevit podaljšek, proteza v gejzir zavrelih bombardirajočih misli ... kakor bi skozenj spuščeno visoko napetost tisočkratno upočasnil ter se z razvlečenim šokom elektrificiral v realnem času ... takrat sunkovito trzneš s tičem k njej, kot bi jo hotel prebosti. Refleksno ji s poblaznelo voljo stisneš mednožje pod razmočenimi gatami, brez uspeha hoteč zagrabit, kar v dlani vedno umanjka, ter potem s pestjo naprej, menda namenjen se ves, kolikor te je, stlačiti v v zdrizu gorečo pizdo, kamor slejkoprej jalovo predirajoč zgolj kukaš s svojim najodvečnejšim delom.

Iz kot suhe fige usahljajc si na posteljnino v teh nekaj urah, kolikor jih je še ostalo od noči, našprical kakšnega pol litra sperme. Omahla je, kot bi pravkar rodila. A v postpofukani katarzi je blisnil najprej le mežik od neke misli, iskra kresnička, ki je umrkla pustila neizbrisno migetajočo fluorescentno sled, iz prebliska do prebliska naraščajočo v kot že vseskozi prisotno psihozo ...

V

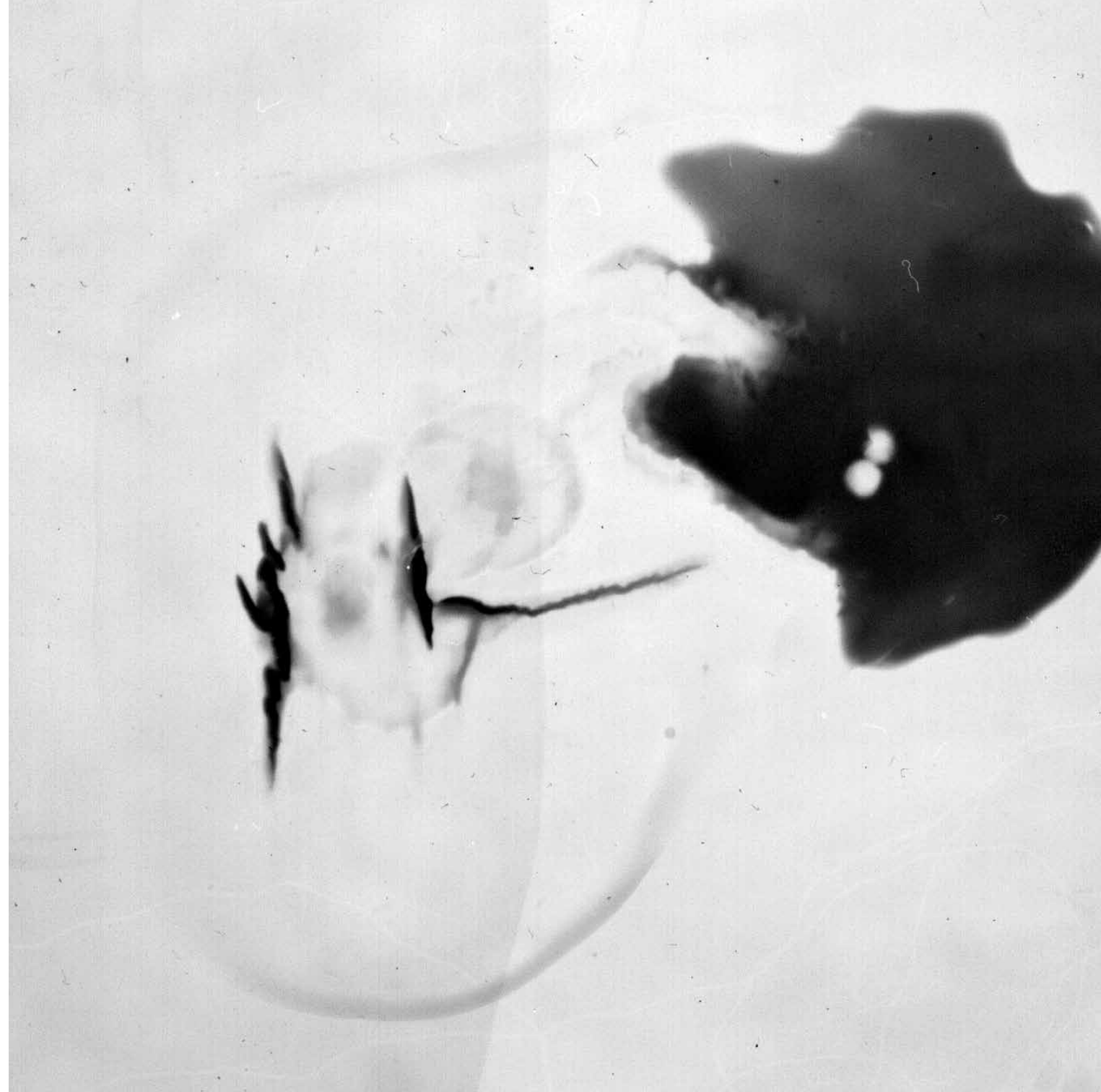
Živ krater greha je brez prestanka mlatil preostalo polspanje. Zadnje pol ure si le še vsake pol minute pogledaval na uro. Kdaj lahko pokličeš? Je ob šestih prez-

godaj ... pol sedmih ... sedem. Zdaj. Zdaj moraš. Ne zmoreš ne. Slišati jo, ker ... jo ljubiš. Gnus te strese, ko se zagledaš v to, poleg spečo z odprtimi usti. In veš, le nanjo prenesen pred samim sabo. Če je snočna paranoja dušila, jutranja težkoča davi. Kraspa v drobovju, mori misli in jih nemrtve spake vrača. Še pred dvema urama si se ves ponosen od fuka nasmehljal ogledalu. Nisi vedel, da se ti z njega reži sadistična vest ... Kliči! Posladkano zaspan je njen zbučen glas ... kot truden otroški obraz. Kaj je?, kaj ... nič, dobro jutro, samo to ... dobro jutro ... lepo spi naprej. Okej, čav ... tako izgine utrinek. Čakaj! ... pofukal sem jo, samo ker sem hotel tebe ... le spi lepo naprej.

Nisi strpel. Moral si se it kolovratit po jutranjem mrazu. Med te kot ona dremave ulice. Kamor ti sledi iztirjen mir. Za vsakim vogalom vidiš njene silhete ... spran vijoličen plašč ... v smejanju razklenjene čeljusti, vmes s kovino kriti zobje ... Kristus, kot oni od pofukane ... Zaseduje te hitreje od vida, mežika, svetlobe; v centru perspektive se pojavlja, še preden premakneš pogled od ene točke k drugi. Takoj ko uzreš, izgine. Kot bi oko razrajcevalo, s čimer si prikrajšan, in to sproti rezalo, še preden lahko registriraš, opominjajoč te, kako se najbolj sabotiraš vtem, ko najbolj uživaš. Tisto v postelji vendarle odpraviš z drobnim robnim cmočkom. Na večer ljubljeno malodane z moledovanjem zvlečeš k sebi. Deset minut preden pride, stankaš dve pivi. Če bi jo v tem trenutku objel, bi jo zdrobil. Izjecljaš o sem, na srce moje ... V nobenem momentu se ne spomniš one, ki ti je dala, kar ti ta ne bo nikoli. Kot se tudi te nisi, ko si se odfuoval od sveta. Ostaneš sam. Medlo slutiš še ne vzniklo premeščanje. Nek ljubzenski roman se pričinja iztekati. Vsebina zamira, forma ostaja.

EPILOG

Tako ti zataklemu v zanko okrog jajc grozeč manko narekuje podvreči danko prosti zlorabi opomenjevalki ljubezni. Vztrajati pri njej kot s tem ničem zapopaden, zaprepaden nič. In srce se skurči proti nekemu absolutu. Tam obedve, vzfukana in vzljubljen, sovpadeta na mesto, kjer sta že od samega začetka, druga drugi drugo. Tam se boš odljubljen zaljublil v zamrežen zrcalni odsev.

V ŠIPAH

Sedimo na avtobusih,
se vozimo z vlaki,
šofiramo.
Obiščemo bife,
hodimo v trgovine,
se vlečemo skozi ulice.
In ves ta čas
v šipah iščemo
odsev svojega obraza,
svojega telesa,
menjamo prostornino
in gostoto
za površino,
ki naj bi nas naredila lepe.

Kaj vse bi dali za obliko,
če že nimamo snovi.
Koliko bi tvegali,
da bi tiste šipe
umerile človeka,
kakršen želimo biti.
Brez madežev
in z lepšimi lasmi.
Naj bo s podobo,
ki ima značilnosti
in lastnosti,
ki je nepreklicno
in za vedno ona sama,
ki stoji,
postavljena v celoto
z voljo naključja,
lažje ravnati.

Te šipe so za reve,
kot sem jaz,
nesposobne drame gibanja,
postavljene na ulice,
kot šale sodobnosti,
ki razglašajo žaljive besede
o utrjevalcih za lase in
belilih za perilo.

FINSE

Name se kot vezenina usuva nebo,
gledam pokrajino kamenja in mraza,
precvikano s hitrostjo vetra,
toliko lepega,
pa še vedno ne smem govoriti
o božanskem.

Nujno je, da tudi sem, na sever sveta,
kjer se z umetnostjo nič ne dogaja,
v enakomernih sunkih
vlamlja otožnost.

Prehiteli so me,
napisali so pesmi o naravi.
Začrtali so kot,
pod katerim se prelamlja sonce,
pripovedovali o jezerih,
se spominjali lastovk,
ki vejo, kdaj odnehati,
kdaj je igra dolgočasna.
Imeli so jelene,
primerne za predlog,
naj ima tudi človek svoj
time to stay and time
to go.

Srečni so bili v razširjeni metafori,
v pesmih, živahnih kot mlinček,
potoček,
kot majhni otroci.

Meni ni ostalo nič.
O vetru vem več kot to,
da piha s severa ali z juga,
da je sila, ki čisti molče.
Na koncu pohoda
ne bom imela pesmi,
ne poosebitev, ne primer,
le spomin na ledenike.
Prezebla bom in utrujena,
hotela bom sestati, hotela bom spat.
Nekdo mi je ukradel sanje o veličini.

ZEV

Zev ne rabi povabila,
vseeno ji je za pripoved,
naj bo pripoved o sončnem zahodu,
cigareti na stopnicah,
prijateljskem klepetu,
od solz razmočeni rjuhi,
sprehodu pod kostanji,
o mučnem,
o grdem,
o lepem,
o prevzetnem,
o lahkotnem.
Lahko ji je,
ker je spregledala
pravila ravnanja,
ne sestavlja se v zgodbo,
ker zgodbo predhaja,
ker je vedno že tam,
pred izrekom prvega stavka
o tem, da je bil dan res lep,
da je v šoli težko,
da je pomembno zdravo jesti,
da se moraš postriči.
Grmadi se v vsem, zagrmi pa
nenadoma,
morda ne grmi,
ker nevihta se javlja,
takoj za ločilom,
pripravi nam znake.
Zev samo kaplja
in se enkrat,
dvakrat,
trikrat
razlije
—
v usta,
ki bi rada imela
pripoved.

IZ KOTA SOBE VSTANE ŽENSKA

Glej me, ja,
ampak iz kota sobe,
ker tam ne vidiš,
kako utripam čas,
da sem vsa neznosno otipljiva.
Ostani tam,

kajti
vsaka snov
ima že tudi

svojo zahtevo,

jaz pa nočem,
da bi se zgodilo kaj hudega.

Z bližino
me boš lomil
v tisoče želja
mojih
tvojih
intervalov tega, kar bi lahko bila,
vse do zadnje krutosti.

Ostani, prosim,
v kotu sobe.
Tam ti bom za vedno lepa.

- Karkoli boš že počela, bodi zelo tiho.
- Prav ljubi. Zavijala bom z očmi in dihala v blazino, kričala pa ne bom.
- Ne skrbi, začela bova, ko boš pripravljena.

Zima se izteka, ampak vsako leto se dlje in dlje ne morem ločiti od svojega plašča. Tesno se zavijam vanj, medtem ko se skoraj naga potim v podlogo. Moja rit poriva desko pod mano naprej in nazaj in črke na njej se preslikavajo iz simboličnega v realno. Kaj je sploh fora tega morja, si mislim. Pljuvam v njegovo hinavsko modro zaplato, ki se pretvarja, da je nebo. Pljuvam in morje me pljuva nazaj s svojo rjavo oljno peno. Nič ni bolj smešnega od neumne umazane vode, ki misli da obvladuje svet. Oh Titanik, sam si si kriv. Oh Jack, oh Rose, oh zamrznjeni dojenček. Sami ste si krivi in to veste. Kontinenti so ločeni z razlogom in ta je, da lahko morje jemlje življenja in se dela gospodarja. O morje, ti prekleti pocar, lažnivi povezovalc podmorskega in kopenskega življenja, v katerega si dal verjeti v sarkastični upodobitvi plavajočih sesalcev. V resnici nimamo nič skupnega s tabo. In ti to veš in te moti. Moti te, ko gledaš naše koničaste ladjice, kako milo drsijo skozi tvoje rane. Na njih so kuhinje in usnjene sedežne garniture in koktajl bari vgrajeni v hrastov les. Na njih so bele platnene oprave, ki poganjajo telesa gor in dol po plastični lupini in dajejo vtis, da imajo kaj opraviti. Vlečejo vrvi, ki so povezane med sabo z mrtvimi konci, vlečejo jih nežno, da jim ne bi opraskalo novih belih rokavičk iz ovčje kože, za katere so zapravili 40 minut svojega življenja, ko so jih kupovali, nek vietnamski otrok pa kako uro svojega, če se šivanje belih rokavičk iz ovčje kože za neuporabne drkače sploh lahko kvalificira pod življenje. Na njih so tudi zagorele pičke. Suhe, krhke. Kar drobijo se, ko se jim 3000 konjev zariva naravnost med noge. Glej jih in se čudi. Glej jih, ker jih moraš gledati, ker se nimaš kam skriti. Gravitacija te drži prilepljenega na gnil zemeljski pesek, drsa te po njem, te pošiljuje in nič ne moreš zato, ker si šibek. Vse, kar se zarije vate, te oddeli od samega sebe in preoblikuje. Vse, kar se te dotakne, te oskruni. Vse, kar se izlije vate, te usmradi in onesnaži. Mirno lahko pljunem vate in odkorakam stran in spet nič ne moreš zato, ker si šibek in vezan na svojo veliko črno luknjo. Ne odobravam te, morje moje drago. Ne odobravam in zato te zapuščam.

Tukaj sem.
Vse moje stvari so nagrmadene v kotu tvojega stanovanja, ker jih nimam kam razpakirati.
Rada bi šla v posteljo, ampak ne najdem ščetke, paste in pižame.
»Danes ne bo nič, tvoj dečko je utrujen,« se mi zarežiš.
V postelji zbijaš šale.
Slišim hrup pred vrati in želim si, da oborožen ropar vlomi v stanovanje in naju oba pokosi pod streli 38-ke.
Ker sem s tabo gledala televizijo, vem, kaj je 38-ka, čeprav me en kurac briga.
Šestnajstkrat me vprašaš, če bova sedaj zaspala, šestnajstkrat ti rečem, da ja.
Zaspiš, jaz pa celo noč sedim na tleh v kopalnici in gledam svoje moške noge.

so stvari ki me bolj presunejo
od smrti Steva Jobsa

na primer ko se ti zlepijo sramne
ustnice in zaradi tega
ščiješ po stegnu
mimo školjke

ŠIT ŠIT ŠIT ŠIT ŠIT KAKO GA LJUBIM!

ja saj fukava tudi no

OKO

Kako se počutiš, ti velika
avela in pasivna,
sključena ter na napačnih mestih tolsta
belka,
kako se počutiš, ko stojiš v temi in
skozi špranjo
opazuješ,
kako se počutiš ko opazuješ
tisto temno in tuje telo,
kako se počutiš, ko si oko,
ki zre v tuje
eksotične
kraje,
kako se počutiš, ko gledaš tisto
preznojeno tuje telo
so-ženske, a drugega bitja
temne polti in črnih oči,
kako se čutiš,
ko jo gledaš masturbirati v tišini
močvirske noči,
kako se čutiš,
ko se čutiš?

Si si všeč, ko nosiš ikre
v mlahavem trebuhu?

Si si všeč, ko se skrivaš in
oprezaš ter
naprezaš
svoj pogled na tisto živo
drkajoče telo,
ti, belka?

Po čem diši tista pička
– si se to kdaj vprašala, ko si takole zrla vanjo
kot v nek drug, tuj svet –
po čem njen znoj, pa pazduhe in tiste neumite,
neobrite
noge,
ti, belka v temi, a?

...

Ah ...
Sanje, izgubljene v pesku
in
šepeti v
globoki ebenovini.

POHOTA

Ližem sence in
ležem jajca.
Trpka zemlja
hrani otroke časa.

GNEZDO

Zvezde tvorijo gnezdo
in mah duši preteklosti,
pod težkim vonjem cedrovine
umiram, se rojevam
v gnezdu
jutranje megle.

Ližem roso z materinih jošk
in spim na očetovih ramenih
v objemu hčerke-sestre izpod čudnih zvezd
gnijem, se rojevam
v močvirnatem gnezdu
med sabo prepletenih
astralnih teles.

JUTRANJA MOLITEV

Vlijmo nekaj vere v naša dejanja
bratje in sestre
odprimo naša astralna usta in pustimo naj se
pretekliki
izlijejo v nas
naj se prihodnjiki
cedijo po naših
golih
svetlikajočih se in
kosmatih telesih
odprimo si vene in živimo
heroin
kokain
lsd
odprimo naša spolovila
in iz ektoplazme, ki se bo tako spustila
na hladne rjuhe
naših starih, meščanskih stanovanj
izgradimo templje, jase in cedraste dvorane
nova upanja in
nova hotenja
meglene sanjarije in
vročične svinjarije;
vsako živo telo predvsem boli

METULJI PONOČI

Izgubljen
v peni njenega
živega srebra
se odprem, požrem
sive žrebce sanj
in nesmislov
temnih, lucidnih
vešč-podob
ki frfotajo po nočnem
nebu domišljavih palač
in žrebam reke
mlačne struge mitov
in poizkušam dihati
čisti klor
amfetamin
methamphetamine
ledene sveče otroštva

In čas beži
igre, maske padajo
v vodovja prostorov
narcisoidnih misli
kjer se z mokrimi pretekliki
igrajo raznotere ljubezni –
lingvistični modeli pa
umrejo tihe in plašne smrti
medtem ko divji konji
– v post scriptum sami sebi –
kot neki simboli
blodijo po zapuščenih poljih norih gob
ponoči

miha mele

Draga Laura,

v bitki je prišlo do zatišja in sedaj imam priložnost, da ti pišem. Danes sem na vrsti za stražo. Čakam na svojem položaju in oprezam za sovražnikom. Pozno je že. Ura je tri zjutraj in vem, da pred sončnim vzhodom ne bo nobenega premika. Za nočno aktivnost je prepozno, za jutranjo pa prezgodaj. Sedaj je tisti redki čas, ko se lahko popolnoma sprostimo.

Okoli mene ležijo kameradi. Tiho je. Slišim le smrčanje kolega Janeza. Če bi bil v drugih okoliščinah, zaradi tega ne bi mogel spati. Toda po celodnevem boju ponavadi kot ubit padem na ležišče in v sekundi zaspim. Doma me je zbudil vsak šum. Tukaj je drugače. Zdaj je minil že cel mesec, odkar sem odšel v boj. Ta vojna se je preveč zavlekla. Nobena stran ne popušča in se ni pripravljena pametno pogajati. Stvari se preprosto nikamor ne premikajo! Na sredi pa smo mi, ki upamo in čakamo.

Ne bom ti lagal. Boji so težki in izgubili smo že mnogo ljudi. Okrepitve pridejo le redko in komaj pokrijejo izgube. Včasih se sprašujem, kako mi je uspelo vzdržati tako dolgo. Zdi se mi, da je minila cela večnost, odkar sva živela skupaj. Vem, ni bilo popolno in mnogokrat težko, toda imela sva vsaj nekaj svobode. Delala sva trdo in dolgo. A takrat so bili ob delu tudi trenutki sreče. Sedaj sem jaz tukaj in se borim, ti pa daleč stran. Nimam izbire, če hočemo zmago, se moramo boriti.

Nad fronto prihaja zima. Prejšnji dan sem v zraku vohal tisti oster vonj po mrazu, ki naznanja spremembo vremena. Mislim, da še nismo pripravljeni na nizke temperature. Mnogi so premalo oblečeni in na bledih obrazih se jim vidi, da jim mrz srka energijo. Ko se začnejo širiti bolezni, se bodo naše vrste še bolj razredčile. Najhujše tukaj pa je čakanje. Vedno čakamo. Ali na sovražnika ali na poveljnika, da nas vodi v boj. Ure posedamo in nimamo kaj za početi. Gledamo okolico, ki je vedno ista. V takih trenutkih se sprašujem, zakaj se sploh borimo. Na začetku mi je še bilo jasno. Borili smo se za pravičnost, enakost in splošno dobro. Vsak poveljnikov govor je v meni zbudil navdušenje, s katerim sem prišel na fronto in s katerim sem stal v prvih vrstah. Včasih vidim ta pogled v očeh novih prišlekov in se spomnim nase, kot sem bil takrat. Poln goreče zagnanosti za boj in navdušen, da bom nekaj spremenil. Po tolikem času tukaj se je ta pogled spremenil ... Sedaj slišim besede poveljnika, a nimajo več istega zvena. On govori o zmagi, o boju za prihodnost, o tem, da naš boj dejansko spreminja stvari in da naš trud ni zaman. Toda, kaj se je spremenilo po vsem tem času? Po vseh bitkah. Ne vem, če mnogo. Zdi se mi, da smo še vedno tam, kjer smo začeli. Včasih ne vidim razloga za naš boj. Pravijo nam, da spreminjamo svet. Vedno bolj se mi zdi, da svet ni tak, da bi ga lahko, s tem kar delamo tukaj, spremenili. Resnični svet je drugačen. V njemu naš boj ne dosega cilja, ki ga želimo.

Kaj naj zdaj naredim? Naj opustim celotno zadevo? Naj pridem nazaj domov k tebi? Življenje ne bo lahko, če pridem nazaj, ampak lahko upava na spremembo. Da bi dosegel neko spremembo, sem šel na fronto. Tukaj sem se boril, da bi dosegel spremembo, ki bi omogočila lepši svet za naju in vse ljudi. Zdaj ne vem več, če je to možno doseči na ta način ...

Sonce vzhaja in ljudje se začenjajo prebujati. Zdaj bo prišel poveljnik in nas opogumil za boj. Še en govor, še en dan okupacije. Ljudje bodo hodili mimo nas po svojih opravkih in mi bomo kazali svoje plakate. Potem pa bomo čakali in spremenili sistem. Že nekako ...

Pošiljam ti vso svojo ljubezen

Iz zbirke *Svet obstaja*,
cikel *Vsakdanje življenje*

1 ŽALOST

solze zmorem dobro
zadrževati v shrambi grla
(precej posodic imenovanih vrstice)
če se odpovem neumnim stvarem
kot recimo zdajle gledati
povsem belo
nebo razlito nad strehami hiš

Prevedel *Robi Simonišek*

1 O ŽALOSTI

Jok seveda lahko
zadržujem v shrambi grla
(veliko manjših skled imenovanih verzi)
če se odrečem skrajno butastim izzivom
kot da bi recimo ravnokar
vsepovsod gledal belo
nebo razprostrto nad streho vseh hiš

Prevedla *Barbara Pogačnik*

1 DE LA TRISTESSE

Les pleurs je peux bien
les contenir dans la réserve de gorge
(beaucoup de petits récipients nommés vers)
si je renonce aux défis idiots
comme tout à l'heure regarder
partout le blanc
ciel répandu sur le toit des maisons

Iz zbirke *Beseda brat*,
cikel *Slovar tega človeka*

PTICA

1.
dovolj je čisto drobna pesem
pod popoldnevom drevesa in London,
klop postavljena spodaj, kjer
angleška pisateljica: že res, da je mrtva

toda tišina, ki se razliva in širi
iz središča vej
nad prometom in značilnimi sirenami: tišina (navajam
zgolj
ptice,
ki mi dovoljujejo spanec) in, če ji je podoben,
mir, ki se razsipa in varuje,
ki ga je spoznala s svojega okna

združena torej
v grlu ptic
ki goltajo ves ta čas

Prevedla *Veronika Dintinjana*

PTIČ

1.
dovolj je res ozek pas petja
pod popoldnevom polnim dreves in London
klopca je točno spodaj kjer
angleška pisateljica : prav mrtva je

ampak tišina ki se razliva in izhaja
iz središča vejevja
nad vsem prometom in mestnimi sirenami: tišina
(samo citiram
ptice
ki mi privoščijo spanje) in če je tak
mir ki se raztaplja in varuje
spoznala s svojega okna

v skupnem objemu
tedaj skozi svoje grlo ptic
kjer se kot cmok požira ves ta čas

Prevedla *Barbara Pogačnik*

OISEAU

1.
un chant très étroit suffit
sous un après-midi d'arbre et Londres
le banc est pile en bas où
l'écrivain anglais : d'accord qu'elle est morte

mais le silence qui se répand et provient
du centre des branches
par-dessus le trafic et les sirènes spécifiques : le
silence (je cite juste
les oiseaux
m'autorisant le sommeil) et si c'est pareil
calme qui se dissout et protège
qu'elle a connu de sa fenêtre

étréints ensemble
alors par sa gorge des oiseaux
où se déglutit tout ce temps

SAMOSTAN:

1.
obisk samostana v sončnem aprilu
mirna notranjost iz opek in iz fresk
starodavnih

zunaj klop iz kamna sivega in gotovo
prepustnega, travnik okrog je tako
posut z marjeticami

levo : krhek vodnjak šibka voda
ne zadošča proti vrvežu ampak nudi
dovolj
zavetja da
si lahko malo deliš hiter
obtok življenj
popoldan : španski bezeg še španskega bezga
za kakšen dan
črne hlače
rdeč trak
karabinjerja sveti v enem samem odblesku
v nenadni nepričakovosti svetlobe

niti sončniki niti modne obleke
izgubljeno devetnajsto stoletje
oboroženih straž na vsakem vhodu banke terase
zadnjih nadstropij so trofeje
iz zelenih senc

potem : frančiškanski frater
kosi eksplozije marjetic kjer sem spet vrnjen
k počitku
pod zaščito iz vode

ampak iluzorno in odslej pretveza

Prevedla Katja Perat

SAMOSTAN:

1.
obisk samostana v aprilu presijanim s soncem
mirna notranjost v starodavnih opekah in
freskah

zunaj klopca iz sivega, verjetno
prepustnega kamna, travnik vse naokoli je tako
posut z marjeticami

na levi: krhek vodnjak lomljiva voda
ne moreta nič proti prometu a dopuščata
dovolj
zavetja da si je možno
z njima začasno deliti švig
kroženja življenj
popoldne: španski bezeg španskega bezga
še za nekaj dni
tiste črne hlače
rdeči trak
italijanskega policista se zasveti za hip
v nenadnem svetlobnem trenutku

ne ženski sončniki ne krinoline v stilu
izgubljenega 19. stoletja
oboroženi gardisti ob vsakem vhodu v banko balkoni
v zadnjih nadstropjih kot trofeje
iz zelenih senc

kasneje: brat frančiškan
kosi eksplozije marjetic kamor je kdo zdaj vrnjen
da se spočije
v zavetju za vodo

a prividno in zdaj že razsuto

Prevedla Barbara Pogačnik

MONASTÈRE:

1.
visite d'un cloître dans avril de soleil
l'intérieur calme de briques et de fresques
anciennes

dehors le banc de pierre grise et sûrement
poreuse, le pré autour est si
jonché de pâquerettes

à gauche: la fontaine fragile l'eau frêle
ne suffisent pas contre le trafic mais permettent
assez d'abri pour
partager un peu la vite
circulation des vies
après-midi: lilas encore des lilas
pour quelques jours
le pantalon noir
bande rouge
du carabinier brille d'un seul éclat
à un instant inopiné de lumière

ni ombrelles ni robes du genre
XIXe siècle perdu
des gardes armés à chaque entrée de banque les terrasses
des derniers étages sont des trophées
d'ombres vertes

après : un frère franciscain
tond les explosions de pâquerettes où voilà que revenu
se reposer
derrière la protection de l'eau

mais illusoire et désormais défaite

czesław miłosz

PTIČI

Leto prenov že peno na pesku razbija,
želja, sen in ljubezen, vse to nič več ne šteje,
lahke roke, z lahkih oblakov uta in zatočišče,
lahki so beli kamni na gorskih pokopališčih,
in veter, svobodni veter, ki od daleč veje.

Vajenec sanj odide v severne kraje,
v ognju blesti kot Cirus, iztreblja koprive,
vejo višnje je zvezal in vodo živo
v jezeru hoče iskati. O, zemeljski trni,
kaj bo našel v tem prepadu, ki solz ne daje,
na polomljenih poljih, v ledeni cisterni.

Pod razbeljenim soncem molk pepela.
Dan mineva. Mrzla sreča, prazne sanje, gluha noč.
Noč mineva. Po kamenju topot tavriskih volov.

Kdo sem, kaj sem jaz in kaj oni?
Opiti od kislega vina, rdečico na licih
skrivajoč, v vrstah nad bregovi spe.

Dolg, dolg molk. Srce uničuje glad,
kot da bi prvi dan sveta negibno pri miru stal.
Iz dna belih tesni se, sliši zvončke glumača.

Trobenta igra. Grozeči zvok speče zemlje budi,
in popotniki, ki sem jim nadel človeški obraz,
to so ptiči, ki so v meni svoje gnezdo povili.

Jaz, zvest samo sebi dani prisegi,
vem, da me bodo sodili klici teh ptičev,
zbogom! Sneg pada na moje prilive,
hrum tisočev polni zaledenela močvirja,
pelikani, žerjavi tam brodiijo in kričijo,
moje nebo so raztrgale pribe s praznimi žvižgi,
novembrsko listje ran ne bo nagradilo.
Zbogom! Od vsepovsod se trga in teče sem zbor.

Otrok, hudobni otrok, kje so tvoje zasluge,
kakšne darove od ptičev ti more kesanje prinesiti?
Glej, celo iz tvoje roke, ki jo je rnil glog,
kaplja hlad, ki pušča srebrne sledove na zemlji.

Vse, kar se globoko v tebi lahko spočne,
je mrtvo, še preden prag rojstva prestopi,
vse, česar se dotikaš v temeljih noči,
se osipa kot jesenskega igličja dež.

Otrok, hudobni otrok, zakaj si nas zbudil,
mi bi, povezani s krili v krog,
dremali, vse do trenutka, ko On bo razdelil
tebe in nas, ubogi čas in veliko Vse.
Otrok, hudobni otrok ...

Kdo mi očita
tiste mučne poskuse, utrdbе plamenov
v modrikastem pragozdu, samoto, zaprte bridkosti?
Sam sem se spuščal navzdol in prva zvezda mi je
pritekla nasproti
in bil je tak blesk, življenje tako lepo in dobro,
da sem govoril: vrnil se bom, čeprav ni vrnitve.

Bela dekletca so se komaj dotikala oblakov,
iz pekarne so se vračala, s hlebci, pritisnjenimi
k nežnim prsim, ovitimi v dolg šal.
In hitela so, visoko dvigajoč kolena,
in še so koraki zavzdihnili za vogalom,
očetje pa že čakali v vrtovih koral.
Če pa je kdo stopil iz odprtega dvorca,
je videl Notre Dame, kamnito, nad jezerom sklonjeno,
v čisti globini nad ribjo igro odsevano,
golobe, nad bregovi brezna gruleče,
in nakremžene obraze krotkih polljudi,
iz gozdov pa se je oglašalo igranje pravoslavnih zvonov.
Zelena galeja je plula pod meglene mostove
in še je nekdo z rutico mahal na njej
in človek za krmilom je pesem slovesa pel,
psiček pa – dokler niso ugašnile v rdečem zatonu –
je bevskal na po vodi bežeče sence mest.

Naprej, naprej! Ne bo te več zadržala
nobena lepota, ne povlekla za sabo zastrta stezica.
Vate, kot bela trhlina, že lega zima –
misli, brezčutni človek, na sestradane ptice!

Ti, morda poslednji, ki v sebi kazni nosiš,
iz plemena teh, ki se smejo spustiti na goreče dno
in kot Dante pred Panterjem svojo vero braniti –
v zankah sreče nikdar več ne boš tičal.

Naj se končno dopolni poldan prezira.
Vre in peni se morje, tvoje noge liže,
slišiš, slišiš, kako kliče: sna zavojevalec, mrtve glave
ti ne bom ne z lovorjem ne z vinsko trto okrasil.

Kot da bi minila leta in cveteli križi,
se vrtinči spremenjeni ogenj četverih nebes,
kot zlata trava tli zemlja, koder je šla senca,
sledove nog v razpokano kamenje vtiskajoč.

Velikih krčev ljubezni zakrita votlina.
Če pa vzhajajoče sonce jo malo odpre,
zacvrčijo požgani gradovi kralja Baltazarja,
mrzlim krikom pavov izročeni v lastnino.
Sneg prši. In drevesa, prelomljena, krvave.

Prevedla *Katarina Šalamun Biedrzycka*

HERAKLIT

Obžaloval jih je, sam vreden usmiljenja.
Ker to je onstran besed kateregakoli jezika.
Celo sintaksa, kot so mu očitali, temna,
izrazi, tako zloženi, da imajo trojen pomen,
ne bodo ničesar zaobjeli. Ti prsti v sandali,
dojka dekleta, tako drobna pod Artemidino roko,
pot, olje na obrazu moža z ladij,
sodelujejo v Splošnem, obstajajoč posamično.
Samim sebi pripadajoči v spanju in že samo sebi predani,
z ljubeznijo do vonja uničljivega telesa,
do osrednje toplote pod sramnimi dlakami,
s koleno pod brado, vemo, da Vse obstaja,
hrepeneč zaman. Samo sebi pripadajoči, se pravi živalski.
Posamični obstoj nam jemlje luč
(ta stavek lahko beremo v obe strani).
»Nihče ni bil tako ponosen in poln zaničevanja kot on.«
Ker je mučil samega sebe, nezmožen oprostiti,
da nas trenutek vednosti nikdar ne spremeni.
Obžalovanje se je spremenilo v bes. In je zbežal iz Efeza.
Človeških obrazov ni več prenesel. Živel je v gorah.
Jedel je travo in listje, poroča Laertij.
Pod strmo obalo Azije je morje gnalo valove
(iz višine se valov ne vidi, ampak samo morje),
tam pa, ali se sliši zvončkljanje monštrance
ali plavajo zlata oblačila Orlanda Furiosa
ali pa ribji gobček srka raztopljeno šminko iz ust
radiotelegrafistke, ki je plula pod vodo?

1960, Montgeron

Prevedla *Katarina Šalamun Biedrzycka*

TAM BODO POSTAVILI EKRANE

Tam bodo postavili ekrane in naše življenje
bo prikazovano od začetka do konca
z vsem, kar nam je, kot se je zdelo, uspelo pozabiti za vedno,
in z oblačili dobe, ki bi bila samo smešna in bedna,
ko jih ne bi - brez vednosti o drugih – prav mi nosili.
Armagedon mož in žena. Zaman je kričati: jaz sem jih ljubil,
vsak se mi je zdel kot otrok, požrešen in željan ljubkovanja,
rad sem imel plaže, plavalne bazene in klinike,
ker tam so bili oni, kri moje krvi, moje meso.
Žal mi je bilo njih in sebe, ampak to ni nobeno opravičilo.
Končana je beseda in misel, premaknjen kozarec,
odvrnjena glava, prsti, odpenjajoči obleko, burkaštvo,
sleparska kretnja, strmenje v oblake,
umor iz udobja: samo to.
In kaj zato, če odhajajo pozvanjajoč z zvončki
okoli gležnjev, če stopajo tako počasi v ogenj,
ki je vzel mene in njih? Grizi si, če jih imaš, prste
in spet glej, kar je bilo, od začetka do konca.

1964, Berkeley

Prevedla *Katarina Šalamun Biedrzycka*

